

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), OCTOBER 30, 1942.

Kupujte VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio Best Advertising Medium

STEVILKA (NUMBER) 255

Kupujte VOJNE BONDE! Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio Oglasi v tem listu so uspešni

AMERIŠKE ČETE ODBILE TRI NAPADE NA GUADALCANALU

Večno ameriško letališče na Guadalcanalu je še vedno v oblasti ameriških čet.

NOBENIH POROČIL O NOVIH IZKRCANJH JAPONCEV

WASHINGTON, 29. oktobra. — Japonskemu vojaštvu je že uspelo prebiti ameriško obrambo na Guadalcanalu. Ameriško vojaštvo je s napadom vrglo Japonce nazaj ter zopet zavzelo svoje položaje, nato pa odbilo dvoje japonskih napadov. Ameriški department namreč, da se je ta akcija zavrnila, torej da so istočasno ameriški bombardniki uničili četverdeset japonskih hidroplanov na velikih antiletalsko baterijo in Henderson letališča. Te napade so izvršila ameriška letala Henderson letališča, kar dokazuje velik pomen tega letališča, ki nahaja še vedno v oblasti ameriških čet.

Berlinska verzija

BERLIN, 29. oktobra. — Nemški radio naznanja po poročilih iz Sanghaja, da se boj za posej Henderson letališča na Guadalcanalu razvija v eno največjih kopnih bitk na Pacifiku, in da je zavzela japonska artilerija na obali pozicije, s katerih ji je mogoče obstreljevanje ameriških čet.

Poročilo dostavlja, da se japonske bojne ladje približajo vsako noč obali, kjer obstreljuje ameriške postojanke, napakar se pred jutranjo zoro zopet umaknejo.

Zupan Lausche apelira na volilce, naj glasujejo za predvidevan mestni davek

Financirati je treba civilno obrambo in druge ustanove.

Zupan Frank J. Lausche nam priporoča, da bi vsak volilnik v Clevelandu volil za predvidevan mestni davek. Danes so resnično veliki zrtve, katere je clevelandsko prebivalstvo pripravljeno sprejeti za dobro voljo. To je naša dolžnost doma. Naš občan je dolžnost doma. Naš občan je dolžnost doma. Naš občan je dolžnost doma.

VOJNA BO KONČALA PLEMENSKO SOVRAŠTVO

LONDON, 29. oktobra. — Angleški premier Churchill je danes izjavil, da "ko bo končana sedanja svetovna vojna in ko bodo zadobile častno mesto človeške pravice, bo s tem tudi konec plemenskega sovraštva."

To premierjevo izjavo je prebral na seji, ki je bila sklicana v protest proti nacističnemu postopanju z židi, nadškof Canterbury.

MORGENTHAU V LIZBONI

LIZBONA, 29. oktobra. — Henry Morgenthau Jr., zakladniški tajnik je imel danes dolga razgovora s portugalskim premierjem Antonio Salazarom. Morgenthau se je ustavil v Lizboni na svojem povratku iz Anglije v Zedinjene države.

Češkoslovaška bo zopet vstala

V sredo večer so clevelandski Čehi in Slovaki proslavljali v Češki dvorani 24. obletnico ustanovitve češkoslovaške republike, ob kateri priliki je dr. Karol M. Prechal iz Chicaga, starosta Sokolske zveze, izjavil, da bo ob 25. obletnici dne 28. oktobra 1943 obstojala že nova češkoslovaška republika. Rekel je tudi, da bo "tako gotovo ustanovljena druga fronta, kakor je gotovo, da sledi noč dnevu."

Redovnice kupile posestvo

Pickandovo posestvo v Euclidu, ki meri 30 akrov, so kupile redovnice sv. Jožefa in sv. Marka v clevelandski škofiji. Za posestvo so plačale \$65.000. — Posest se nahaja na vrhu Charndon Hilla.

Povečanje tovarne

Defense Plant korporacija je dovolila večeraj National Aluminum Cylinder Head and Co., 3420 East 93rd St., \$850.000 za povečanje naprave.

Zupan Lausche v razgovoru s preds. F. D. Rooseveltom

Zupan je razpravljal s predsednikom o položaju vojne industrije v Clevelandu ter o splošnih zadevah.

WASHINGTON, 29. oktobra. — Clevelandski zupan Frank J. Lausche se je razgovarjal danes s predsednikom Rooseveltom, s katerim je razpravljal "o vojni, vojni produkciji ter o moralni clevelandskega ljudstva." Zupan je izjavil časnikarjem, da namerava govoriti tudi s poveljniki zračne sile, da izve, kaj nameravajo slednji ukreniti z mestnim avditorijem, o katerem so pred časom dejali, da ga nameravajo rekvirirati za šolo za letalce.

Sicer pa je zupan Lausche priznal, da je prišel v Washington v prvi vrsti z namenom, da se razgovori s predsednikom Rooseveltom.

"Producijska prizadevanja Clevelanda se stalno izboljšuje," je rekel zupan Lausche časnikarjem. "O moralni clevelandskega ljudstva ne more biti nobenega dvoma; ta morala je izvrstna, in delavskih zastojev je vedno manj."

Na vprašanje časnikarjev, če je govoril s predsednikom tudi o gospodarski volitvi tekmeli med gubernijem Brickerjem in Johnom McSweeneyjem, je Lausche odgovoril: "Govorila sva na splošno o tem problemu kakor tudi o apatiji volilcev."

TURČIJA OSTANE NEUTRALNA

WASHINGTON, 29. oktobra. — Senator Tom Connally, demokrat iz Texasa in član senatskega odbora za zunanje zadeve, je danes izjavil tekom svojega govora v senatu, da bo ostala Turčija nevtralna v sedanji vojni in da se bo uprla vsem nemških zahtevam po sodelovanju.

Še dva darovalca

Pred zaključkom kampanje za War Chest sta še darovala po \$10.000 Rt. Rev. B. J. Poničkar in Mrs. Caroline Breskvar. Skupaj je prišlo potom slovenske banke \$250.00 v darovih.

Smrtna kosa

Včeraj zjutraj ob 5. uri je umrla v bolnišnici St. Alekisa Agnes Tomažič, rojena Golembewski, v starosti 26 let. Poleg žalujočega soproga Johna zapuščila hčerko Joan ter starše, pet bratov: Johna, Freda, Barta, Theodora in Stanleya ter sestro Anno. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti 7510 Union Ave., v ponedeljek zjutraj ob 8:30 v cerkvi sv. Lovrenca ter nato na pokopališče Calvary.

Zadušnica

V nedeljo zjutraj ob 10. uri se bo v cerkvi sv. Marije na Holmes Ave., brala zadušnica za pokojno Mrs. Frances Skebe, ki je stanovala na 386 E. 161 St.

ZADNJE VESTI

MOSKVA, 30. oktobra. — Silne čete sovjetske pehote, tankov in letal so vrgle danes Nemce dalje nazaj južno od Stalingrada, zavzele tri nadaljne vasi in območje četrtega naselja.

KAIRO, 30. oktobra. — Zavezniške čete so zopet napredovale na Alamein fronti v Egiptu ter uničile mnogo tankov maršala Romela.

BERRYVILLE, Ark., 30. oktobra. — Preko tega kraja je divjal snoči silen vihar, ki je podrl nad 75 hiš ter zahteval mnogo človeških žrtev. Doselej je reševalno moštvo izkopal izpod ruševin že 22 trupel.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Buenos Aires, Argentina. — Dne 8. septembra je umrl rojak Anton Likar, doma iz Otlice pri Colu v Vipavski dolini. Podlegel je jetiki, ki je že dolgo časa izpodkopavala njegovo življenje. Zapuščila soprogo in tri otroke, katerih starjša je stara komaj 13 let. — Vile rojenice so potrkale na vrata pri družini Valentina Piska in prinesle njegovi ženi prav srčkano punčko, kateri so pri krstu dali ime Nelida Marija.

Matteottijev sin je bombardiral Italijo

Med angleškimi letalci, ki so bombardirali Italijo, je bil tudi sin ubitega socialističnega poslanca Matteottija.

NEMCI UBITI V VARŠAVI

LONDON, 29. oktobra. — Poljska zamejna vlada je danes izjavila, da so v neki kavarni v Varšavi, ki je bila rezervirana za nemške častnike, eksplodirale bombe, ki so ubile in ranile več nemških častnikov.

TIFUS V NACIJSKIH TABORI

LONDON, 29. oktobra. — Poročila iz Stockholma naznanjajo, da se je pojavil tifus med ruskimi vojnimi ujetniki v Nemčiji, Finski in Norveški.

Zaveden rojak

Mr. Peter Lustrik, stanujoč na 1422 Larchmont Rd., je pred kratkim daroval \$1.000 za Ruski vojni relief, ter \$500 za Ameriški rdeči križ. To je vsakekor priznanja vredno dejanje zavednega rojaka!

Prestala operacijo

Mrs. Josephine Samsa-Leskovec, stanujoča na 835 E. 154 St. je večeraj srečno prestala operacijo. Nahaja se v Huron Rd. bolnišnici, kjer jo prijateljice lahko obiščejo med 1. in 3.30 uro popoldne ter med 7. in 8.30 uro zvečer. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Novice z zapadne strani mesta

Poroča se nam, da je pretekli teden Stric Sam posegel tudi po naših slovenskih fantih na zapadni strani mesta. Tako sta odšla k vojakom William Lužar, sin Mr. in Mrs. Lužar, W. 58 St. ter Karl Valentine, sin Mr. in Mrs. Karl Valentine.

Nemci v Stalin-gradu napredovali 50 do 100 jardov

Za to so plačali s 1.500 mrtvici ali po 15 nacistov za vsak jard. — Boji na drugih frontah.

MOSKVA, petek, 30. oktobra. — Nemci so vrgli včeraj proti nekemu tovarniškemu distriktu v severnem Stalingradu eno celo pehotno divizijo in tucate tankov, da so pridobili 50 do sto jardov tal, in sicer za ceno 1.500 mrtvih, 11 tankov in 23 letal.

Polnočni komunikacije naznanjajo, da se večina vse ruske pozicije trdno drže kljub napadom od vseh strani. "Sovjetski topničarji so pokončili približno en polk sovradne pehote," pravi poročilo. Rusi poročajo o novih srđitih bojih na Nalčik stepi, kjer so sovjetski topničarji uničili 17 nemških tankov.

Pred Stalingrad je dospela nova nemška divizija, s čemer je zvišano število napadnikov na 100.000 mož. V tridnevni bitki na severni fronti so Rusi uničili 12 nemških tankov ter pobili 1.500 Nemcev.

Med angleškimi letalci, ki so bombardirali Italijo, je bil tudi sin ubitega socialističnega poslanca Matteottija.

BERN, Švica, 29. oktobra. — Neki švicarski list poroča, da je eno izmed angleških letalskih skupin, ki so preteklo nedeljo ponoči napadle Milan, Turin in druga mesta v Italiji, vodil Giacomo Matteotti, sin italijanskega socialističnega poslanca, katerega so v maju 1924 ubili fašisti.

Tozadevno poročilo je objavil socialistični list Libera Stampa v Luganu, ki pravi, da je to doznal od nekega poljskega letalca v angleški zračni sili, čigar letalo je bilo zadeto v Italiji od antiletalskega topništva. Pilot je s padalom odskočil, in ker je bil v bližini švicarske meje, se mu je posrečilo doseči Švico, kjer se je predal ondotnim oblastim.

Pokojni Matteotti je imel dvoje sinov, ki morata biti sečdej stara približno 23 in 25 let.

Na dopust za 15 dni je prišel John Jereb, sin Mr. in Mrs. Jereb, W. 97 St.

Tudi vile rojenice so imele tukaj svoj posel in pri družini Mr. in Mrs. Joe Stibl, 4412 Bradley Rd., so pustile v spomin krepkega sinčka. Dekliško ime matere je bilo Mimi Oblak.

Vile rojenice so se tudi zglašile pri družini Mr. in Mrs. Earl Weiss, 4414 Bradley Rd. in puščile takisto krepkega sinčka. Materino deklško ime je bilo Mary Potočar.

KRASEN USPEH "WAR CHEST" KAMPANJE V CLEVELANDU

Nabrana vsota je preseгла za \$594,044 določeno kvoto petih milijonov dolarjev.

TO JE ODGOVOR, KI GA JE DALO PREBIVALSTVO CLEVELANDA OSIŠČU

Kampanja za nabiranje prispevkov v tako zvano "War Chest" je bila snoči uspešno zaključena, ko je bilo naznanjeno, da nabrana vsota presega kvoto petih milijonov dolarjev za \$53.870.99. S tem je prebivalstvo Clevelanda dokazalo, da ve, da se nahaja dežela v vojni ter da je pripravljeno pomagati po svojih močeh za izvojevanje zmage.

Odgovor osišču

S tem je dal Cleveland najboljši odgovor arogantnemu osišču. S tem denarjem se bo prispevalo za pomoč Ameriki, Rusiji, Kitajski, Grčiji, Poljski ter drugim deželam, ki so z osiščem v vojni ali so bile po njem poražene.

Med onimi, ki so darovali večje vsote v ta namen, so sledeče osebnosti in tvrdke:

Darovalci večjih vsot

Neki prijatelj \$10.000; Hanna Coal Co., \$18.000; Addressograph-Multigraph Corp., \$25.000; National Carbon Co., \$10.000; General Motors, Fisher Body Division \$23.500; prijatelj \$10.000; Mrs. Frances P. Bolton \$20.000.

Praden je bilo zborovanje, ki se je vršilo v Statler hotelu, zaključeno, so navzoči zapeli ameriško himno.

Cleveland je storil s tem svojo dolžnost ter dokazal, da odklanja "novi red," ki ga osišče vsiljuje vsemu svetu.

Streljanje nedolžnih ljudi na ozemlju pod nemško in italijansko okupacijo

Okupatorji streljajo brez prestanka in niti več ne objavljajo imen ustreljenih žrtev. — V Ljubljani je ustreljenih po osem do deset talcev na dan. — V Mariboru je bilo v enem tednu ustreljenih 120 talcev.

Koncem meseca avgusta so bili v Beogradu ustreljeni "ker so sodelovali in podpirali generala Dražo Mihajloviča" naslednji Slovenci:

Dr. Slavko Savinšek, zelo priznan slovenski pisatelj in pesnik. Bil je inšpektor ministrstva financ v Beogradu.

Franc Lukman, kapetan jugoslovanske vojske in vrabel, jugoslovanski državni uradnik.

(Posneto iz št. 6 ilegalnega časopisa Zolja Svobode, ki izhaja v Ljubljani.)

Talci ... Talci ...

Okupatorji streljajo talce brez prestanka. Nekaj časa so še objavljali število ustreljenih, brez navedbe imen, sedaj pa tudi usmrtenih več ne javljajo. Slovenci padajo vse vprek. Brez ozira na vero in politično mišljenje. Okupator ne dela med nami nobene razlike. Okupator pozna samo Slovence, ki jih hoče iztrebiti. V ta namen zlorablja vsak najmanjši povod. Na pokopališču kopljejo grobove kar naprej.

Streljanje talcev v Ljubljani

V zadnjem tednu so v Ljubljani ustrelili vsak dan od 8 do 10 talcev. Njih imena je težko dognati. Med drugimi so bili ustreljeni inž. Fedran, inž. Sigel, uradnik OUZD, Pihler, svetnik železniške direkcije in kaplan Skvarča iz Kočevja.

V Mariboru ustreljenih 120 talcev v enem tednu

V Mariboru so v enem tednu od 24. do 31. maja ustrelili 120 talcev iz Spodnje Stajerske. — Med ustreljenimi so bili Konrad Grilc, znani sokolski olimpijski telovadec in načelnik Sokola v Celju, Bratomil Rebek, sin znane voditelja obrtnikov v Celju, Koren Lojze, živinozdravnik iz Mozirja in Golob, sin mizarjskega podjetnika v Gaberju pri Celju.

Tako padajo najboljši med nami drug za drugim ...

Argumenti proti mestnemu davku

Oni, ki nasprotujejo novemu mestnemu davku, pravijo, da če bi se sprejelo 1.7 mil mestni relifni davek, da bi to pomenilo sankcioniranje politične akcije politično usmerjenega mestne zbornice, ki hoče nadaljevati z izplačevanjem visokih plač mestnim uslužbenecem.

V sedanjem vojnem času je lahko okrnjene mnogo poslužbe, katere se v normalnih časih ne more okrniti. Dalje pravijo nasprotniki tega davka, da je napačno naziranje mestne vlade, da bi morali biti mestni uslužbeni prav tako dobro plačani kakor delavci v vojni industriji. Mestnim in vladnim uslužbenecem je zajamčeno njihovo delo kakor tudi liberalne penzije.

Mestni vladi bi bilo treba povedati, da je sedaj čas za znižati, ne pa zvišati mestne stroške.

Taft prerokuje

Zvezni senator Robert A. Taft je včeraj izjavil, da bo sedanji republikanski guvernir John W. Bricker, ki ponovno kandidira za to mesto, zmagal v tork pri volitvah s 150.000 do 200.000 glasovi večine.

K vojakom

Danes odide k vojakom Joseph Skocaj, najstarejši sin Mr. in Mrs. Joseph Skocaj, 1034 E. 171 St. Želimo mu srečen povratek!

GLASBENA MATICA prizori opero

"Netopir" v nedeljo, 1. nov. v SND ob 3.30 pop.

Vstopnice se dobe pri Mrs. Makovec v SND

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalecu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Louis Adamić:

Janezek

Pred desetimi leti sva bila z ženo v Jugoslaviji. Poleti sva bivala nekaj časa ob Bohinj-skem jezeru, v prekrasem kraju najsevernejšega dela moje rojstne Slovenije. Hodila sva na dolge izlete po planinskih stezah. In nekega dne sva prišla do ozkega prelaza med dvema vrhovoma. Pot je vodila v dolino, ki je ležala tako vabljivo pred nama, da sva se napotila po stezi navzdol in dospela do vasi Dražgoše.

Dražgoše so ena izmed večjih slovenskih vasi: nekako osemdeset hiš s približno štiristopetdesetimi prebivalci. Staro naselje. Vaščani, ki sem z njim začel pogovor, naju je ponesen peljel v cerkev, da nama je pokazal zlate baročne oltarje z letnico 1658.

Večina vaščanov je bila revnih, toliko, da so se preživljali. Toda vas je izgledala zelo ljubeznivo. Na vseh oknih so rastle rože v lončkih, največ rožmarin in nageljni. Tudi najrevnejša kočica ni bila brez njih. Kosilo v vaški gostilni je bilo dobro. In vsi vaščani, ki sva prišla z njimi v dotiko, so bili nekako prijetno vznemirjeni, ker sva bila Amerikanca. Govoril sem z Dražgošani, ki so imeli svoje v Clevelandu, blizu Pittsburga in na Iron Rangi v Minnesoti.

Najlepše trenutke svojega izleta v Dražgoše pa sva doživela, ko sva se poslavljalna od vasi. Po poti sva srečala majhnega fantka, ki je stopil pred nas, pogledal kvišku in se nasmejal: Star okoli štirih let, čvrst, rdečih lic, s šopom svetlih las, je bil živa podoba zdravlja. Obleden je bil v srnjaci iz domačega platina, ki je bila zjutraj čista, tisti hip pa ne več. Hlače so bile zavahane in so mu segale ravno do pod kolen. S svojimi bosimi nogarici je grebel po globokem cestnem prahu.

"Isn't he wonderful!" je rekla Stella.

Deček ni razumel njenih besed, razumel pa je dobro, da sva ga vesela. Jamica v njegovih ličkih je trepetala.

"Kako ti je ime?" sem ga vprašal slovensko.

"Janezek," je odgovoril.

"Ja-ne-zek," je ponovila Stella počasi.

"To je isto kakor Johnny v Ameriki," sem ji povedal.

Deček naju je bil očividno želel videti v vasi in je vedel, da sva Amerikanca.

"Moj stric Janez je v Ameriki," je rekel.

S Stello sva ga tiho gledala. Njegove velike modre oči so bile jasne kakor zrak in voda. Samo se mu je smejalo, samo zato, ker je bil živ in zdrav in vesel sebe in drugih.

Hitro je pogledal okoli sebe: ob cesti je rastle cvetlica. Sklonil se je ponjo, jo s svojimi okroglimi prsti naglo nekoliko obrisal prahu in jo ponudil Stelli, ki je bila ganjena skoraj do solz. Potem pa je v nenaadni zadregi zaklical: "Zbogom!" in odbežal.

V hotelu ob jezeru je Stella

postavila cvet v kozarec vode. Namenjena sva bila, da pojdeva še v Dražgoše. Pa nisva šla: različne zadeve so nanesle tako, da je bilo najino bivanje v severni Sloveniji prekratko.

Stella je vzela cvetko iz vode in jo stisnila v knjigo. Še vedno jo ima. V teh desetih letih sva se mnogokrat spomnila srečanja z Janezkom in premišljevala, kaj je z njim. Stella je vedno računala: "Sedaj mora biti star šest let," — "sedaj jih mora biti osem", — "sedaj jih je deset," — "dvanaest" ...

Spomladi 1. 1941 so Nemci in Italijani pregazili Jugoslavijo. Razdelili so si jo med seboj in nekaj časa kasneje sem izvedel, da so Dražgoše pod nemškim jarmom. Več mesecev kasneje sem po skrivnih poteh začel dobivati poročila o tem, kaj se godi v moji stari domovini pod sovražnikovim gospodarstvom.

Poročila o nasilju in uporih, o strahovladu in geriljskem junaštvu.

Poročila, ki me dosežejo, navadno govore o dogodkih, ki so se vršili za dva meseca do enega leta nazaj. Med tistimi, ki so prišla pred kratkim, je bila tudi vest, da so Nemci pozimi razdejali Dražgoše.

Na starega leta dan, t. j. 31. dec. 1941, je prišla v vas večja četa geriljcev. Pribežali so pred strašnim mrazom s planin in se naselili po raznih vaških poslopjih. Zavzeli so na ta način vas in čeprav so se vaščani dobro zavedali nevarnosti, so jim mnogi izmed njih pomagali.

Nemške čete so bile nastanjene okrog pet kilometrov proč. Devetega januarja, najbrž takoj, ko so izvedeli za geriljce v vasi, so Nemci pričeli streljati s topovi na Dražgoše. Streljali so dva dni in so porušili tretjino hiš in gospodarskih poslopij.

Ko se je topovski napad začel, je mnogo ljudi bežalo, največ žene in otroci. Večina izmed njih, ki so zbežali ob začetku dražgoške tragedije, se je napotila proti planinam in zmrznila v visokem snegu. Spomladi, ko je kopnelo, so našli njih trupla. Tri majhne otroke so našli daleč proč od drugih, očividno so bežali posebej in zašli.

Večina ljudi pa je ostala, morda z mislijo, da bodo branili svoje domove.

V nedeljo, enajstega januarja, je nemška pehota s pomočjo tankov, oklopnih avtomobilov in težkega topniškega ognja izvedla celoten napad na Dražgoše. Geriljci so se borili, dokler so se mogli. Ubili in ranili so okrog sto Nemcev. Imeli pa so samo v najvišje ležečemu delu vasi nekaj strojnice in morali so misliti na umik. Umikali so se, dokler niso morali zapustiti tudi najvišje ležečih hiš. Bežali so proti planini in z njimi vaščani, ki so se borili ob njihovi strani.

V vasi pa je ostalo še precej ljudi. Nemci so zbrali vse odrasle moške in vse dečke nad dvanaest let, jih gnali na župniško dvorišče in jih takoj postrelili.

Zenskam so Nemci ukazali, da morajo znositi iz hiš vse, kar ima količkaj vrednosti. Vzeli so vse seboj. Odrzali so zlate baročne oltarje s cerkvenih sten in odpeljali tudi te. Živno so poklali in poklano naložili. Prazne hiše, skednje in kozolce so požgali.

Kdor je pokazal le najmanjše znamenje odpora, najsi bo ženska ali otrok, so ga takoj ustrelili. Vas je bila obkrožena od nemških čet in vsak poizkus bega je bil nemogoč.

Zenske in otroke so zgnali skupaj. Kaj se je z njimi zgodilo, poročilo ne pove, razun, da jih je nekaj našlo zavetje v okolici.

Poročilo ne pove natančnega števila mrtvih; samo na župnij-

skem dvorišču je bilo ustreljenih nad štirideset moških. "Janezek!" je vzkliknila Stella, ko sem ji povedal o teh strašnih dogodkih.

Poročila ne povedo imen Dražgošanov, ki so umrli ali pa onih, ki so morda še živi, in midva ne moreva izvedeti, kaj se je zgodilo z Janezkom. Morda je zmrznil, ko je bežal z ostalimi v zasnežene planine. Ali pa je bil ustreljen na župniškem dvorišču.

Ako je še živ, mora biti star nekako štirinajst let. Morda pa je ušel z geriljci iz vasi, tik predno so jo zavzeli Nemci.

Bojim se, da je mrtev. Toda, v nasprotju z vsakim upanjem, se vendar naadam, da je živ. V njegovem obrazu pred desetimi leti, v odkritem pogledu njegovih sinjih oči, v lirčni nežnosti kretnje, s katero je podal Stelli prašni cvet, je bilo bistvo, duša in upanje Slovenije!

UREDNIKOVA POŠTA

Indianapolis, Ind. — Vabilo na veliki shod, ki ga sklicuje podružnica št. 26 Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, za nedeljo 1. novembra.

Ta shod se bo vršil v Slovenskem narodnem domu na 2717 W. 10th St. v Indianopolisu in se bo pričel ob 2. uri popoldne. Vsa tukajšnja društva in klubi so bili povabljeni, da se shoda udeležijo korporativno. Pričetek zbiranja društev bo ob pol dveh popoldne v spodnjih prostorih S. N. Doma.

Članstvo vseh organizacij je vabljeno na ta veliki shod, kajti z govorniškega mesta bomo skušali vsem ustreči. Vincent Cainkar, predsednik SNPJ in obeneb predsednik JPO,SS, bo poslan kot govornik od SNPJ. Pomožni glavni tajnik KSKJ, Mr. Železnikar, bo zastopal KSKJ. Ameriško bratstvo zvezo bo za zastopal njen glavni predstavnik Janko N. Rogelj iz Clevelanda, Ohio. Povabili smo tudi župana našega mesta in zastopnika od Ameriške legije. Tako bomo imeli na tem velikem narodnem shodu pet dobrih in izkušenih govornikov.

Pa to še ne bo vse. Mladina iz farne šole nam bo zapela ameriško himno, za njo pa nastopijo odrasli mešani pevski zbor, ki nam bo zapel slovensko himno, dalje "Buči, morje Adrijskano" in "Hej, Slovenci." V presledkih med govori in petjem nastopijo posamezni muzikalni talenti.

Na to narodno zborovanje so vabljene ne samo rojaki in rojakinje iz Indianopolisa, ampak tudi vsi naši ljudje iz naselbin Clinton, Terre Haute, Morgantown in Beech Grove.

Pokažimo vsi, da se nam še ni ohladila zadnja kaplja slovenske krvi, ki vidimo trpljenje naših bratov in sester v starem kraju. Prispevajmo v sklad za tozadevne podpore, kolikor nam razmere in sredstva dopuščajo. Če še čutimo slovensko, nam ne more biti vseeno, če bo še slovenski narod živel v svoji rodnosti Sloveniji, ali bo iztrebljen. Mi smo tukaj in smo po veliki večini ameriški državljani, toda, če smo ljudje, se moramo naše rodne Slovenije spominjati vsaj kot matere, ki nas je rodila in nam je dala prve pogoje življenja. Dala nam je, kolikor nam je mogla, nakar smo odšli v svet, kjer smo si pomagali tako ali tako. Veliko nam ni mogla dati, ker je bila sama revna, toda, kar nam je dala, je bilo dobro, in na podlagi tega smo si pomagali naprej. Zdad je rodna Slovenija v taki strašni agoniji kot še ni bila nikdar v svoji zgodovini. Pred stoletji je Slovenija mnogo trpela pred turškimi vpadi, ki so z ropi in požigi krvavili naš narod. Toda turški divjaki so prihajali le tako rekoč na izlete, nakar so se s plenom vračali v svojo deželo, in ljudje, ki so jim takrat usli, so po njihovem odhodu spet pričeli priлично normalno življenje. Danes je vse drugače. Brutalni Nemec, krvočno Madžar in hinavski, zahrbtni Italijan, so se kot strupeni gadi evlivi okrog telesa razbičane Slovenije in pijejo njeno kri.

Turški vpadi so se vršili v presledkih, toda danes gospodarijo nemški, italijanski in madžarski volkovi stalno v naši rodnosti Sloveniji.

Ne vemo, koliko naših ljudi bo ostalo še živih, ko bodo pregnani nemški, italijanski in madžarski divjaki s slovenske zemlje. Tudi ne vemo, koliko se jih bo vrnilo iz pregnanstva. Ne vemo, kakšno bo njihovo zdravstveno stanje. Predstavljamo pa si lahko, da bo večina slovenskega prebivalstva, ki bo preživelo to katastrofo, potrebovala vsega: živeža, obleke, zdravil, semen za posetev zemlje, živine in orodja za obdelovanje itd. Zgraditi bo treba na novo čele vasi, ki jih je sovražnik porušil in požgal. Odkod naj dobijo pomoč ti reveži, če se jih mi, ki smo jim najbližji, ne bomo spomnili. Čehi, na primer, bodo imeli ogromno nalogo pomagati Čehom v starem kraju, ameriški Poljaki starokrajskim Poljakom, ameriški Norvežani starokrajskim Norvežanom itd. Pripadniki vsake narodnosti bodo smatrali za najbolj potrebno, da pomagajo svojim rojakom, in se ne bodo mogli dosti ozirati na druge. Preveč pomoči bo treba za vsako skupino med lastnimi rojaki.

Pridite na zadružno večerjo in izvrstno zabavo

Cleveland, O. — Slovenska zadružna zveza priredi to okusno večerjo, ali mali banket v soboto večer, dne 31. oktobra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., to je v Belli Ljubljani. Večerjo se bo pričelo servirati točno ob 7. uri zvečer. Ako pa ne bo kdo mogel priti točno, naj pride pa malo kasneje, večerja ga bo čakala do zjutraj.

Naše pridne zadružne članice Zenskega odseka jamčijo za izvrstno potrežbo kot še vedno preje. Pripravile bodo vsega dovolj, da ne bo ničesar (razen ptičjega mleka) manjkalo. Za imenitno zabavo in ples pa vam bo na razpolago Malovašičeva godba. Kdor je že plesal na to godbo je bil skoraj gotovo zadovoljen. Za točno in zdravo pijačo bodo skrbeli naši fantje in moške kot Andy Zupan (Figa Bert), Jakob Zakovšek, Tone Malovašič, Tonček Sedej (mesar), Tone Bokal in drugi. Pa tudi Mrs. Rupnik, Tonetova soproga. Nam bo pomagala. Ona je nam veliko pomagala na zadnjem pikniku. Škoda, da nismo pisani ne bo mogli biti prisotni, ker dela ravno tisti čas. No, ga bo pa nadomeščala Mrs. Cilka Jankovič, tako da bo šlo delo vse eno naprej. Nadalje ne bo prisoten naš član direktorija Vinko Godina. Škoda, ker on je pripravljen za vsako delo na prireditvi. Tako ne bo našega blagajnika Toneta Nahrtigala (policeist), ker je šel k vojakom. In da ne pozabim, naš tajnik Joseph Siskovič je bil pozvan na delo v tovarno, a bo vseeno navzoč na prireditvi, tako tudi njegova soproga, Mrs. Siskovič, dalje Mrs. Godina in Mrs. Nahrtigal. Tako bo šlo delo naprej in potrežba za vse goste na tej

Slovenci v Ameriki torej smemo pozabiti naših bratov in sester po krvi in jeziku bičani Sloveniji. Od nas pričakovali pomoči. Tudi delži nam še ničesar ne, ka in zaslužki so na splošno. Prav nič se nam ne obzira, če prispevamo nekaj denarja v sklad, iz katerega bo po vojni moglo vsaj malo ko pomagati našim rojakom v starem kraju v prvi sili.

Da naša pomoč ne bo zadnja, da bi popravila vso škodo, je povzročila nemška, italijanska in madžarska bestija, toda storimo vsaj, kar moremo. Zbirati pa moramo pomoč našim rojakom v starem kraju že zdaj, ker bo treba poslati, kakor hitro bo vojni bo mogoče. Takrat časa za zbiranje. Od lakotno rajoči ljudje ne morejo dojeti, šlo se bo za to, da jih čimprej rešimo pogina vsled pomnanja.

Torej, Slovenci in Slovenke v Indianopolisu in v okolici, selbinah, v nedeljo 1. novembra pridite vsi, kateri le morete. Slovenski narodni dom v Indianopolisu, kjer vam bo odložitveni govornikov povedali situaciji več kot se moremo vedati v kratkem dopisovanju. Pričan sem, da če boste slišali, jo pravilno razumeli, ne odrekli pomoči svojim mešnim bratom in sestram v starem kraju. Poleg tega je poročljivo, da se včasih smiselno in prijateljsko pogovorimo o naših ameriških problemih. Prijateljskega razvedrila potrebujemo v teh časih in v duševne napetosti. Tudi bo prilika v Slovenskem narodnem domu. Na svidenju v nedeljo 1. novembra, podružnica št. 26 JPO,SS Indianopolisu:

Louis Znidar, predsednik

Volitve

Cleveland, Ohio. — V torek 3. novembra se vršijo zelo pomembne volitve, katerih bi se vdeležiti vsak Slovenec ali Slovenka, ako ima le pravico voliti.

Napačno je mnenje nekaterih, ki pravijo, saj se dobro la in zaslužki, ali pa, o su-

grem ali ne, bo vse eno. Pomislite kaj se lahko dogodi, di ako bi vsi bili takega dolžnosti vsakega državljanja. Dolžnost vsakega državljanja, da voli, pa naj voli, ko ali tako. Na glasovnicah tero boste prejeli v volilni v terek bodo kandidirate na vernaerija podgovernerja. ka, blagajnika, okrajne urad- ke, listo mestnih okrajnih državnih sodnikov, listo spremembo mestnega čarstva in listo mestnih in okrajnih kov za onemogle in sirote.

Na čelu liste demokratike kandidatov pod petelinom kandidat za govornaerija McSweeney. Rekord John Sweeney-ja v javnem življenju in uradih, v katerih je bil veliko večino izvoljen ali pa novan, je brez madeža. Zastopnik potegoval se je vedno za prostega delavca in mlaega goveca. Služil in boril se je v prvi svetovni vojni ter bil (Nadaljevanje na 3. strani)

Radnja mostu v manj kakor dveh urah

inženirji in saperji so igradili v Kanalski zoni največji dolg pontonski most v eni uri in 40 minutah.

rednikova pošta

Volitve (Nadaljevanje z 2. strani) ... v bojih na Franter je bil odlikovan za hrabrost. Sodelovalni polni meri z našim republikanskega go-

Sodnik Julius M. Kovachy.

Pri torkovih volitvah, dne 3. novembra, bodo imele tujezemske skupine okraja Cuyahoga priliko voliti sodnika Common Pleas sodišča, moža tujezemskega rodu — sodnika Julius M. Kovachy.

Sodnik Kovachy je služboval kot pomožni policijski prosekutor štiri leta, kot glavni policijski prosekutor je uradno deloval dve leti, zadnjih 13 let je pa sodnik municipalnega sodišča, kjer si je pridobil izkušnje in zmožnosti, ki ga usposabljaajo za Common Pleas sodišče.

Sodnik Kovachy je dobro kvalificiran v vsakem oziru, in če bo izvoljen, bo edini zastopnik narodnostnih skupin na omenjenem sodišču.

—Pol. oglas.

boj proti naci-fašističnim roparjem, da jih poženejo iz svoje zemlje, ali pa jim bodo naredili ogromno pokopališče, kjer bo za vedno pokopan naci-fašizem, poleg njega pa tudi upanje tistih, ki ga na tihem še danes podpirajo.

Torej, na svidenje v soboto večer!

Anton Jansa.

P. S. — Tistemu pa, ki si je izmislil še eno drugo stvar za ta večer, pa samo toliko. "Sloga" je imela že več kot pred enim mesecem najeto dvorano, kar je bilo tudi že v Enakopravnosti poročano. S tem, da se dela še ena privatna stvar ni prav nič pomagano dobri stvari, pač pa Hitlerju.

Iz Zadrufne fronte

Cleveland, Ohio. Vse lepo napreduje in se bliža koncu in uspešni. Naš napredek ni tak kot Hitlerjev v Stalingradu. — Kar začnemo, to skončamo. In tako je lepo v teku uspešna jezenska razprodaja, ki nam je dala nepričakovano lepo število novih odjemalcev — in enako je v teku in vse pripravljeno za veliko plesno veselico za v soboto zvečer v domu na Recher Avenue.

Pri razprodaji opažamo, da se ljudje oprijemljejo naših sugestij, da se zanesljivo obračajo do nas in povprašujejo, katere stvari bodo težko zadobiti v bodoče.

Neka mamca si je dala kar cel žakelj ajdove moke lepo na

stran, da ne bo brez mogočnih kranjskih žgancev tekem zime; druga ne vemo kaj je, al' je Japonka ali Slovenka, kajti naročila si je lepo količino rajža. Makaronov se nihče ne zala-ga z njimi, v Italijo pa ne pošiljamo.

V vseh takih slučajih in v bodoče bo Zadruga skrbela, da bo imela najbolj veliko raznolično zalogo blaga, da bodo vsi odjemalci pošteno postreženi z vsem kot v preteklosti in glavno, da bodo v vsem zadovoljni v danih vojnih razmerah.

Zadovoljili jih bomo pa posebej to soboto 31. oktobra na plesni veselici z večerjo, katero oskrbujejo naše pridne in požrtvovalne članice ženskega odseka Slovenske Zadruga.

Pomagale jim bodo nekaj menda tudi članice kegljaških skupin Zadruga — torej bo 100 odst. postrežba. Saj veste, kadar se mi organiziramo, se tako, da se pozna povsod in rezultat je 100 odst. zadovoljnost in veliko veselje.

Godba ostane pod starim imenom — Blue Jackets. Tone Malovsich, ml. je šel lepo v armado. Priden in brihten fant ta — morda nam privleče nazaj samega Hitlerja in Mussolinija v žaklju.

Tako je! Isto dobro je šel k vojakom tudi mladi sin Armin Bokal, sin preds. nadzornega odbora. Zadnji teden se je poročil njegov brat Henry Bokal in sedaj ostane doma samo Mamie s starši.

Direktorij se vam vsem tem potom iskreno zahvaljuje za naklonjenost tekem razprodaje in se vam toplo priporoča za poset veselice v soboto 31. oktobra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Na svidenje!

Joseph A. Siskovich, tajnik.

Stanje prehrane na jugovzhodu Evrope

Zuerich, 20. oktobra (ONA). Z rastočo jasnostjo se kažejo na obzorju znamenja grozeče lakote — v soglasju z Goeringovo obljubo, da Nemci ne bodo stradali tudi ako bodo ljudje drugod umirali od glada, so oblasti pobrale za izvoz v Nemčijo kolikor mogoče poljskih pridelkov.

Zaradi pomanjkanja kruha je prišlo v Beogradu do izgrediv, a ruski radio je nedavno poročal, da na Hrvaškem ponekod kruha sploh ni več dobiti.

Drugje dobivajo Jugoslovani komaj desetino tega kar jim je bilo obljubljeno.

Madžarska bo uvedla racioniranje mesa, ki je bilo tam vedno v velikem izobilju in poraba masti bo omejena.

Bolgarska bo oddala Nemcem letos 85 odstotkov svojega žita, tako da bodo v nekaterih bolgarskih okrajih pobrali v prid Nemcem celokupni pridelek. Nemci so nastanili nadzorniško osobje na vseh važnejših postajah na železnici ter si prizadevajo, da bi pospešili tovarjenje in odpošiljanje vlakov z živil.

Italija je baje sprejela, da bo dobavila v Nemčijo 500,000 ton pšenice in ječmena, 450,000 ton riža in 12 milijonov ton zelja in sadja. Tozadevna pogajanja nemških in italijanskih strokovnjakov za prehrano so bila baje zaključena v Monakovem.

V Rumuniji vladajo velike težkoče zaradi pomanjkanja delavcev. Položaj se je še poslabšal zaradi povodenj, suše in potresa. Podpredsednik vlade, Mihai Antonesku je izjavil, da bo posejan letos le šest del rumunske zemlje, ki je pripraven za obdelovanje. Rumunsko poljedelstvo, katero je vojna desorganizirala se nahaja v tako težkem položaju, kakor še nikdar dozdaj.

Tajna radio postaja "Brat

Rumuna" obožava Nemce, da poslani v plačilo dolgov iz preteklega leta. Nemci so izropali namesto 30,000, ki bi jih morali Rumunijo tudi v pogledu živine.

ZAVESE Tu si lahko izberete kakoršnekoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev. ZA POPRAVILA NE RAČUNAMO Odprto ob večerih do 9. ure Parkwood Home Furnishings 7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511 Vprašajte za Jennie Hrovat

Ustanovljeno 1908 ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI Haffner Insurance Agency 6106 St. Clair Ave.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA RE-NU AUTO BODY CO. 982 East 152nd St. Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov. Popravljamo body in fenderje. — Welding! J. POZNIK — M. ZELODEC GLenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders. 6815—31 SUPERIOR AVE. ENdicott 9361 Moderna slovenska popravilnica PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

CVETLIČARNE Slovenska cvetličarna Jelercic Florists 15302 Waterloo Rd. Ivanhoe 0195

GASOLIN MIKE POKLAR E. 43 St. in St. Clair Ave. ENdicott 9181 Gulf Refining Gas Station Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE 905 East 185th St. Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se pripravčamo.

RAZNO Pozor, hišni gospodarji! Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopijih, pri strehi, žlebovih ali fornezih, zglasite se pri LEO LADIHA, 1336 E. 55 St., HE. 7740.

KREMZAR FURNITURE Trgovina s pohištvo in vsemi potrebščinami za dom 6405 ST. CLAIR AVE. ENdicott 2223 Cleveland, Ohio 3063 PEARL AVE. Lorain 7147 — Lorain, Ohio

RESTAVRACIJE White City Lunch JOHN SUSTARŠIĆ, lastnik 623 E. 140 St. Fish Fry vsak petek večer in ob sobotah kokošja večerja. Godba igra vsak petek in soboto večer.

Volite enoglasno demokrat-sko listo Podpirajte predsednika v vojnem prizadevanju Napravite križ (X) pod petelinom

DEMOCRATIC TICKET For Governor JOHN McSWEENEY For Lieutenant Governor GEORGE D. NYE For Secretary of State JOHN E. SWEENEY For Treasurer of State ROBERT S. COX For Attorney General HERBERT S. DUFFY For Representative to Congress At-Large STEPHEN M. YOUNG For Representative to Congress 20th DISTRICT MICHAEL A. FEIGHAN For Representative to Congress 21st DISTRICT ROBERT CROSSER For Representative to Congress 22nd DISTRICT JAMES METZENBAUM For State Senator (Vote for not more than six) EMIL A. BARTUNEK WILLIAM M. BOYD FRANK S. DAY MAX J. CRUBER MARGARET A. MAHONEY CLARENCE L. YOUNG For Representative to the General Assembly (Vote for not more than eighteen) JOHN J. BABKA JOHN J. CARNEY MATT. J. COUGHLIN JOHN J. DAY JOHN T. DeRIGHTER ELIZABETH F. GORMAN E. J. HANRATTY LODY HUML IRENE M. KELLEY JOSEPH W. KOVACH HOWARD M. METZENBAUM MICHAEL P. O'BRIEN FRANK J. POKORNY EDWIN F. SAWICKI WILLIAM J. SULZMAN FRANK J. SVOBODA CHARLES F. SWEENEY STEPHEN A. ZONA For County Commissioner JOSEPH F. GORMAN For County Auditor JOHN A. ZANGERLE

Issued by The Cuyahoga County Democratic Executive Committee RAY T. MILLER, Chairman 240 Superior Avenue.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS Money Back—If This Recipe Fails Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two table-spoonsfuls of Allenru to our table-spoonful of Lemon Juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago, etc. Do not surprise either, for Allenru is a 15 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—if it does not help you—your money back. What could be fairer? Get Allenru today at any live drug-gist. Only 85 cents—Do it Now.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Mali oglasi Strežajka stara od 30 do 40 let dobi delo za pomagati v kuhinji in gostilni. Stanovanje in hrana ter \$18 tedenske plače. — Vpraša se na 3304 St. Clair Ave. Fantje in možje! V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, ravate, klobuke in druge stvari. Izdelujemo oblike po meri. JOHN MOČNIK 772 East 185th St.

ZAVAROVALNINO za hiše, pohištvo in avtomobile vam preskrbi MIHALJEVIČ BROS. 6424 St. Clair Ave. Zavarovalnina na pohištvo za vsoto \$1000 vas stane le \$5.00 za tri leta.

Prijatelj's Lekarna St. Clair Ave. vogal E. 68 St. Prescription specialists Zastonj pripeljemo na dom ENdicott 4212 Išče se voznika za razvažanje pohištva. Stalno delo in dobra plača. Zglasiti se je pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave.

POPRAVLJANJE UR Vse delo je jamčeno 48-urna posluga Popolna zaloga kovinskih in drugih zapeljnic za ure. SHRIVER'S—60 Old Arcade CH. 2135—pod Euclid stopnicami

Zavarovalnino proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi Janko N. Rogelj 6208 Schade Ave. Pokličite: ENdicott 0718

Oglašajte v Enakopravnosti

Getting Up Nights Makes Many Feel Old Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Burning, seamy or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-systemic kidney and bladder troubles—in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and lasting relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a refund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (blue box) from your drug-gist today. Only 85 cents. The guaranteed protection you need.

LIBERTY LIMERICKS "These Bonds," said a milkman in Rye, "Will win us control of the sky, And I'm happy to know That a tenth of my dough Will help blast the Axis sky-high!" Skim ten percent off your pay every week—for War Savings Bonds or Stamps. Don't leave it to the other fellow. This is everybody's war! U. S. Treasury Department.

SLIKE IZ REVOLUCIJE

Poslovenil Anton Melik
Ruski spisal M. Arcibašev

Ta obraz, na katerem sta se borila razumevanje in nezavest je bil videti tako grozen, da se je doteknilo srca nekaj kakor olajšava, ko so ga vrgli z obrazom v sneg, tako da se je zasvetilo mesto razbeljenih oči goli hrbet.

Visok vojak z rdečim obrazom in rdečo čepico se mu je približal, pogledal na razgaljeni hrbet, kakor da se naslaja nad njim, in rekel glasno in razločno:

"No, Bog ti blagoslovi.

Ljudovik Anderson ni videl ničesar več okrog sebe, ne ljudi, ne neba, ne vojakov, ni čutil mraza in strahu, ni slišal, kako je zaživžgala nagajka po zraku in je nekdo zarjul divje v bolečini in obupu; videl je samo goli, zategajoči spodnji del hrbta, ki so ga pokrivalo hitro, enakomerno bele in takoj nato temnomodre maroge. Polagoma je izgubljal telesno obliko; nenadoma je brizgnila kri, najprej v kapljah, nato curkoma, in se raztekala na mehki sneg.

Ljudovik Anderson je mislil samo na oni trenutek še, ko bo moral kmet vstati in bodo vsi ljudje zopet zagledali njegov obraz namesto golega hrbta, ki se je bil spremenil pred njihovimi očmi v krvavečo meso.

Zaprl je veke in ko jih je zopet odprl, je ležal tam nekdo drug, katerega so skušali štirje ljudje v plaščih in rdečih čepicah s silo tiščati ob tla. Njegov goli hrbet se je že blesketal smešno grozno.

In nato je prišel na vrsto tretji, potem četrti in tako do konca.

In Ljudovik Anderson je stal z iztegnjenim vratom na zmehčani zemlji, drgetal in jecal, pa navzlic temu ni spravil besede iz sebe. Lepiljiv, mrzel pot mu je bil izstopil po vsem telesu, vse njegovo bistvo je obladalo eno edino čustvo strahu, da bi ga morda kdo videl, ga opazil, zgrabil, razgalil in ga vrgel, njega, Ljudovika Andersona, v sneg.

Spredaj, na stopnjicah občinske hiše, se je že videlo obraze peterih kmetov, ki so že prestali kazen.

Bilo je nemogoče gledati vanje; Ljudovik Anderson je pri-

čakoval, da se zgrudi vsak trenutek na tla.

IV.

Celotno je štela četa petnajst vojakov, z enim podčastnikom in enim povsem golobradim, mladim častnikom. Častnik je ležal ob ognju na prostem in gledal neprestano v plamen. Vojaki so si dali opraviti ob puškah, ki so jih bili zložili v piramide, premikali se potihem po omeščani, tali zemlji, žarko obsvetljeni od ognja.

Ljudovik Anderson je prišel do njih, z naočniki, palico na hrbtu. Podčastnik, debel vojak, je skočil zelo urno kvišku od ognja, zastrl si oči z dlanjo proti ognju in ga gledal vprašujoče.

"Kdo je tu? Kaj hočeš?"... je vprašal vznemirjeno. Čulo se je iz njegovega glasu, da se boji v tej pokrajini, ki so jo bili ukrotili pred kratkim.

"Vaše blagorodje," se je obrnil na častnika, "neznan človek je tu."

Častnik se je ozrl molče nanj. S tenkim, napetim glasom je spregovoril Ljudovik Anderson:

"Gospod častnik, jaz sem tukajšen trgovec, Michelson, in grem po svojih opravkih. Bal pa sem se, da bi se me moglo kdaj slučajno smatrati za koga drugega. Vi..."

"Da, kaj pa letate tod okoli?" je vprašal srdito častnik.

"Trgovec," je zaklical porogljivo eden izmed vojakov. "Hišno preiskavo bi bilo treba napraviti pri tem trgovcu, da ne bi hodil ponoči okrog, in mu potem priložiti eno čez bučo." "Sumljiv človek, vaše blagorodje," je pripomnil podčastnik. "Zaprmo ga za enkrat..." "E, pustite ga," je odvrnil leno častnik. "Drugače mi zra- stejo čez glavo ti vragi."

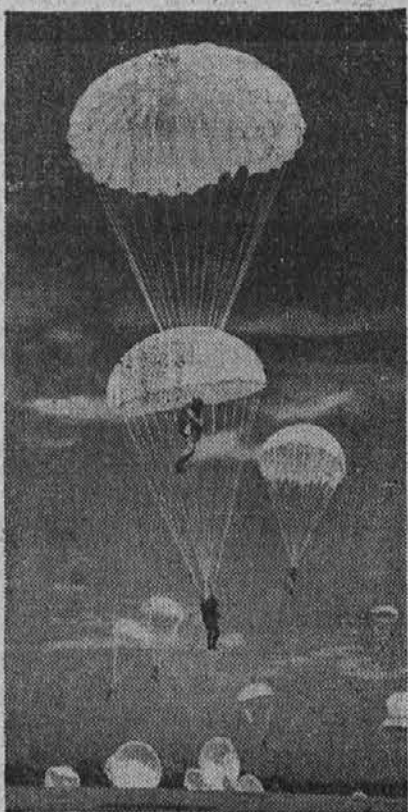
Ljudovik Anderson je stal molče, nemirno, njegove oči so se čudno lesketale v soju zamolkordčega ognja.

Vojaki so ga pustili pri miru in so stopili v stran. Ljudovik Anderson je stal še en trenutek; potem pa se je okrenil nazaj in izginil v temi.

V.

Noč se je polagoma bližala koncu. Zrak je bil mrzel, vrhovi grmov in dreves so se navzlic

Ameriški padalci

Na sliki vidimo prizor od- skoka ameriških padalcev iz letal na vajah nekeje v Angliji.

temi ostro odražali iz noči. Ljudovik Anderson se je zopet bližal mestu, kjer so stražili voja- ki, toda to pot skrit za grmov- jem, plazel se tesno v senci. Zraven njega so se plazili ljud- je, neslišno in brezglasno kakor sence. Tik na njegovi strani je šel velik, suhoten človek, držel revolver v roki.

Na majhnem, za spoznanje nad zemljo vzpetem gričku se je nenadoma pokazala postava vojaka. Ljudovik Anderson ga je spoznal takoj: bil je tisti vojak, ki je bil predlagal, naj se napravi pri njem hišna pre- iskava. Drugi so ležali podol- gem okrog ognja, samo pod- častnik je sedel pokonci; naslo- nil je bil glavo ob kolena in strmel predse. Visoki, suhi člo- vek, ki je prišel ob strani Lju- dovika Andersona, je naenkrat iztegnil roko z revolverjem in ustrelil.

Stražeči vojak je zamahnil z rokama po zraku in se zgrudil na tla, pri čemer je grabil z rokama za prsa. Od vseh strani so se zasvetili kratki, prasketajoči ognji in se strnili v tresk, da se je trgalo ozračje. Pod- častnik je planil kvišku, toda padel je takoj z vso težo svoje- ga telesa v ogenj. Sive postave vojakov so se zagnale na vse strani, krilile in mahale po zraku z rokami in popadale na črno zemljo. Ob Ljudoviku An- dersonu je zbežal mladi častnik kakor splašena ptica. Ljudovik Anderson je dvignil palico, kakor da misli na nekaj povsem drugega, in udaril z njo z vso močjo častnika preko glave. Častnik se je zavrtel v polkrogu in se zadel ob grm; že pri drugem udarcu pa se je sesedel na tla, prizadevajoč si kakor otrok, da zakrije obraz z rokami pred udarci. Nekdo je priskočil od strani in izprožil revolver tik ob komolcu Ljudovika Ander- sona, častnik se je zavrtel na hrbet, kakor da ga je nekdo z vso močjo pritisnil ob tla, še enkrat so mu vztrepetale noge, in nato je obležal pokojno.

Strelji so prenehali. Črni ljud- je so planili k vojakom in jim odvzemali orožje.

Ljudovik Anderson je motril pazljivo vse to. Ko je bilo kon- čano, je pristopil k ognju in skušal izvleči ožgano truplo podčastnikovo iz ognja. Toda ni se mu posrečilo, zato ga je pu- stil na mestu in odšel proč.

VI.

Ljudovik Anderson je sedel nepremično na stopnicah pred občinsko hišo in premišljeval o tem, da je on, Ljudovik Ander- son, z naočniki, palico in verzi, lagal in izdal vse, zakaj vsi so bili usmrčeni. In premišljeval je o tem, kako strašno je to, da ni občutil sočutja v svoji du- ši, ne bolesti, in da bi postal on, in ako bi ostal svoboden in prost, prav isti Ljudovik Anderson z naočniki, palico in verzi, kakor prej. Skušal je prodreti globlje v svojo dušo, toda njegove mi-

sli so bile tope in nepremične, in bilo mu je celo težje pred- stavljati si one tri, ki so ležali ustreljeni v snegu kraj pota in strmeli v mali krajec meseca, kakor pa truplo tistega častni- ka, katerega je potolkel s palico na tla. Na lastno smrt ni mi- slil; zdelo se mu je, da je bilo v njem že davno, davno vse končano. Nekaj je umrlo v njem, postalo prazno in puščobno, nič več ni treba razmišljati o tem.

Potem so ga naenkrat zgra- bili za rame, dvignili ga in ga hitro peljali skozi sadni vrt, kjer so še stali suhi zeljni stor- ži; — in pri vsem tem ni bilo v njem nobene jasne misli.

Peljali so ga po poti, posta- vili ga ob plotu, s hrbtom obr- njenega proti kolu v ograji.

Ljudovik Anderson si je po- pravil naočnike, sklenil roke na hrbtu in obstal tako z nalahko naprej nagnjeno glavo. Zadnji trenutek je pogledal naravnost pred sabo in videl cevi pušk, ki so bile namerjene na njegovo prsa, in blede obraze, katerim so trepetale in drhtele ustnice. Razločno je opazil, kako se je ena cev, ki je merila proti nje- govemu čelu, nenadoma povsila.

Nekaj nerazumljivega mu je šinilo skozi glavo, vzravnal se je ponosno. Zavest moči in čistosti je napolnila njegovo dušo, in vse druge se je pogreznilo v pri- meri s tem v nič.

Kroglice so mu udarile v prsa in trebuh, naočniki so mu padli na tla in se razbili v drobne delce, zaječal je, zavrtel se in udaril ob kol, prizadevajoč si nezavestno, da se obdrži ob njem. In nato je padel na roke na zemljo.

Poveljujoči častnik je stekel k njemu in izstrelil vanj dva strela iz revolverja, ki se je vselej za- del ob njegov tilnik. Ljudovik Anderson se je iztegnil in otrp- nil.

Vojaki so odkorakali in Lju- dovik Anderson je obležal, kakor da je tesno prikovan k zemlji; le na levi roki mu je še enkrat vzdrgetal kazalec.

Na vasi.

I.

Solnce se je nagnilo nizko na zapad, tako da so v zlati luči blesketale strehe kmetskih hiš in da so padale dolge zelenkaste sence čez poto in grede v vrto- vih. Bele bluze vojakov in tem- nikasta telesa konj so se svetila na cesti in ji dajala nekaj ne- navaden, nemirno pester izraz.

Počasi je korakal kornet Cer- kesov navzdol po cesti, na ka- teri so se ostro svetili njegovi lakirani čevlji. Z radovednimi, bistrimi očmi je pogledoval zda- jpaздаj plotove ob dvoriščih in sadnih vrtovih.

Vsenaokrog je bilo mirno, ti- ho in puščobno.

Temna okna so strmela napol odprta na cesto; v zaprašenih, motnih šipah je odseval obraz in bela bluzja Cerkesova. V vr- tovih je stala gosta, visoka tra- va v tajinstvenem molčanju, semmintja so se širile grede ze- lja in temnorumeni cvetovi sončnih rož so se zibali nalahko. Nikjer, ne na dvoriščih, ne v hi- šah ni bilo opaziti živega bitja; kakor da so se pojavili vojaki, častniki in konji s svojim hru- ščem in pestro živahnostjo na mrtvem, puščobnem zakonju.

Cerkesov ni vedel zakaj. Šele pred dvema urama so se jim vsi možje postavili nasproti precej daleč od vasi ob malem brezov- vem gozdiču. Črna, prašna mno- žica je zasedla celo cesto in nad njo se je blesketal gozd, kos, vil, kolov sekir, oprth ob dolge, krčevito napete roke. Takoj na- to pa se je zakadil eskadron čez mehko polje in njive, prah se je zakadil za njimi s tal, sablje so se zableščale v solncu; mno- žica je zatulila, zatopotala z no- gami, železo je zaškrtalo — in kmalu je bežala množica na vse strani, proti močvirju in ob ro- bu gozdiča. Za njimi pa so osta- le v prahu kose in sekire, posa- mezni kmetje so se valjali po

tleh, zaliti s krvjo in blatom in prahom, dvigali se tu, tam s tal in padali zopet brezmočno v prah in kri.

Cerkesov je drvil na desnem krilu, da bi s svojim oddelkom pritisnil kmete ob tovarniška poslopja, ki so se dvigala rdeča in visoka za lesom. Jezdenje mu je bilo zelo prijetno, oči so se mu svetile veselo in razvneto, in živahen občutek lovca je bil v njem tako močen, da je kazal svoje gladke, bele zobe, kakor mlad, razgret pes.

Sam pa ni udaril nikogar s sabljo. Dal je bil namreč besedo svoji nevesti, nežni, mladi dami s temnimi očmi, da ne bo potolkel nobenega človeka; sicer bi pa tudi njemu samemu ne bi- lo prijetno, nasprotno — celo zoprno in gnusno. Če se je po- javila pred smrčkom njegovega konja siva ali črna zaprašena glava, je samo krčevito zavihtel sabljo nad njo; če je pa pred njim ali zraven njega zaživžgala tuja sablja po zraku in ga pre- rezala, se je naredil, kakor da ne vidi, kako se je sivo, s krvjo oblitno telo zgrudilo v travo in

zakrilo z rokami po zraku. In množico so potisnili delo- ma v gozdič, deloma pa na to- varniško dvorišče, kjer so se zagnali nanjo z nagajkami; od- delek Cerkesova pa je dobil še nekaterimi drugimi povelje, naj zasede vas.

Zelo pogostem je bil Cerkesov s svojim polkom že prišel v va- si. V takih slučajih so se pomi- kalez vrste konj enakomerno po ozkih ulicah, ob katerih so bili

vsi plotovi, vrata in kriti z gostimi gruča- jocih otrok in hihi- klet. To je bilo vselej sevela; bilo je zelo pri- deti na konju, smeja- se na vse strani. To so bile ceste prazne, rjšči so lajali razjar- vse to je povzročilo, jalo v duši posebno iščoče nemira in trde- (Dalje prihodnje)

"PRIJATELJSKI — CLOV LJUBEN — IZKUSEN"

Izvolite - -
SODNIKA
JULIUS M.
Kovac
Common Ple
sodišče

3. novembra, 1942

GLASBENA MATICA

priređi

v nedeljo, 1. novembra 1942

ZABAVNO ŠTRAUSOVO OPERETO

"NETOPIR"

— ZBOR, SOLISTI, BALET, ORKESTER —

Začetek ob 3. uri popoldne

Predstava se vrši v Slovenskem narodnem domu

6417 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Vstopnice v predprodaji pri Mrs. Makovec in na dan predstave pri blagajni. — Blagajna se odpre ob 2. uri popoldne

VOJNI DELAVCI : LASTNIKI DOMOV : DAVKOPLAČEVALCI

VOLITE PROT MESTNEMU 1.7 MILL DAVKU

prihodnji torek, 3. novembra, 1942

ZAKAJ BI PLAČEVALI VIŠJE LOKALNE DAVKE

- Ko veliko novih obrambnih tovarn sedaj plačuje davke.
- Ko so bile plače v Mestni dvorani znižane.
- Ko mesto vam daje manj posluge.

POMAGAJTE K ZMAGI VOJNE

VOLITE PROTI
1.7 MILL POVIŠANJU MESTNEGA
DAVKA

prihodnji torek, 3. nov., 1942

FOR THE TAX LEVY
AGAINST THE TAX LEVY

Inter-Organization Tax Committee, Stanley Olstyn, Chairman

U. S. Treasury Department

—Courtesy N. Y. DAILY MIRROR